

București, 14 iulie 2025

Către: **Domnul Bogdan-Gruia Ivan**
Ministrul Energiei

Referitor la: **Respingerea cererilor de finanțare pentru proiecte fotovoltaice mari în cadrul Fondului pentru Modernizare**

Stimate domnule Ministru,

În numele Comitetului pentru Energie al Camerei de Comerț Americane în România (AmCham Romania), în temeiul bunei cooperări instituționale, dorim să vă supunem atenției o serie de îngrijorări ale mediului de afaceri din România cu privire la Fondul pentru Modernizare.

În cadrul programului Fondului pentru Modernizare, „Sprijinirea investițiilor în noi capacități de producere a energiei electrice din surse regenerabile”, în vara anului 2024 au fost depuse, printre altele, mai multe cereri de finanțare pentru instalații fotovoltaice cu o capacitate de producție individuală mai mare de 50 MW. Aceste proiecte urmează a fi realizate pe mai multe terenuri agricole din extravilan, fiecare dintre ele având o suprafață mai mică de 50 ha și încadrate în clasele de calitate III, IV sau V.

Odată cu cererile de finanțare, în unele cazuri au fost depuse, chiar de la momentul solicitării, studii pedologice care atestă calitatea solului, precum și certificate de urbanism emise de primăriile competente, în care sunt menționate condițiile necesare pentru obținerea autorizației de construire. Autoritățile locale nu au formulat obiecții legale privind utilizarea acestor terenuri pentru construirea instalațiilor fotovoltaice.

De asemenea, la unele cereri de finanțare a fost anexat avizul tehnic de racordare (ATR) emis de către Operatorul de Distribuție (OD)/Operatorul de Transport (OTS), în baza legislației secundare emise de ANRE. Operatorii de rețea (OD, OTS) nu au formulat observații privind situația juridică, dimensiunea sau numărul terenurilor ce urmează a fi utilizate pentru implementarea proiectelor.

Totodată, nici din partea autorităților de mediu nu au existat obiecții privind dimensiunea terenurilor sau utilizarea acestora pentru construirea instalațiilor fotovoltaice.

Din perspectiva exclusivă a avizelor și autorizațiilor necesare pentru construirea unor parcuri fotovoltaice, nu exista, la momentul evaluării cererilor de finanțare, niciun obstacol juridic în calea implementării conforme cu legea proiectelor.

Cu toate acestea, Ministerul Energiei a decis respingerea în bloc a cererilor de finanțare pentru proiecte fotovoltaice ce urmează a fi implementate pe mai multe terenuri agricole din extravilan, fiecare dintre acestea cu o suprafață mai mică de 50 ha, invocând următoarele acte normative (legi și ordonanțe de urgență):

La Art. 92, alin. (2), lit. j din Legea fondului funciar nr. 18/1991, cu modificările și completările ulterioare, se prevăd următoarele:

„Prin excepție de la prevederile alin. (1), pe terenurile agricole de clasa a III-a, a IV-a și a V-a de calitate, având categoria de folosință arabil, pășune, vii și livezi, precum și pe cele amenajate cu lucrări de îmbunătățiri funciare, situate în extravilan, în baza autorizației de construire și a aprobării scoaterii definitive sau temporare din circuitul agricol, pot fi amplasate următoarele obiective de investiție (...) j) specifice producerii de energie electrică din surse regenerabile: capacități de producție a energiei solare, energiei eoliene, energiei din biomasă, biolichide și biogaz, unități de stocare a electricității, stații de transformare sau alte sisteme similare care se pot amplasa pe terenurile agricole situate în extravilan, în suprafață de maximum 50 ha.”

Art. XII din OUG nr. 91/27.10.2023 prevede următoarele:

„(1) Prin derogare de la prevederile art. 92 alin. (2) lit. j) din Legea fondului funciar nr. 18/1991, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1 din 5 ianuarie 1998, cu modificările și completările ulterioare, limita de 50 ha nu se aplică pentru terenurile agricole situate în extravilan, aflate în domeniul public și privat al statului român și în administrarea Agenției Domeniilor Statului, având clasele de calitate a IV-a și a V-a, pe care se amplasează obiectivele de investiții de interes național specifice producerii de energie electrică din surse regenerabile.

(2) În cazul obiectivelor de investiții prevăzute la alin. (1) scoaterea din circuitul agricol operează prin efectul actului normativ prin care se declară de interes național. Lista terenurilor situate în extravilan scoase din circuitul agricol pentru obiectivele prevăzute la alin. (1) se transmite la Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale de către Agenția Domeniilor Statului în termen de 30 zile de la adoptarea actului normativ care aprobă obiectivele de interes național.”

De asemenea, în Ghidul de finanțare aferent programului „Sprijinirea investițiilor în noi capacități de producere a energiei electrice produse din surse regenerabile” se face referire, la pagina 21, la art. 92 alin. (2) lit. j) din Legea fondului funciar nr. 18/1991, după cum urmează:

În cazul proiectelor ce vor fi amplasate pe terenuri agricole situate în extravilan, având categoria de folosință arabil, pășune, vii și livezi, precum și pe cele amenajate cu lucrări de îmbunătățiri funciare, solicitanții vor prezenta în etapa de precontractare documente doveditoare privind clasa a III-a, a IV-a și a V-a de calitate a terenului, respectiv studiul pedologic și agrochimic. Totodată, solicitanții vor avea în vedere îndeplinirea condițiilor prevăzute la art. 92 alin. (2) lit. j) din Legea fondului funciar nr. 18/1991, cu modificările și completările ulterioare.

Pentru proiectele care vizează amplasarea investiției pe terenuri situate în extravilan de tip agricol, solicitantul are obligația să depună dovada scoaterii din circuitul agricol și autorizația de construire precum și un extras de carte funciară relevant, dar nu mai târziu de 1 an de la data încheierii contractului de finanțare sau, după caz, înainte de prima cerere de prefinanțare sau de prima cerere de rambursare.

Considerăm că respingerea cererilor de finanțare descrise mai sus este neîntemeiată și rezultă dintr-o interpretare eronată a normelor legale menționate și a competențelor Ministerului Energiei.

Ambele dispoziții legale limitează posibilitatea instalării proiectelor fotovoltaice pe terenuri agricole din extravilan doar în măsura în care suprafața fiecărui teren este mai mare de 50 ha. Niciuna dintre cele două norme nu interzice totuși atingerea sau depășirea unei anumite dimensiuni (limite) totale a proiectului. Dimensiunea proiectului, numărul de terenuri implicate sau faptul că un proiect utilizează mai multe terenuri – toate acestea nu sunt reglementate de cele două dispoziții legale. Atât timp cât niciunul dintre terenurile individuale nu depășește suprafața de 50 ha, nu există niciun impediment legal pentru implementarea corectă a unui proiect de dimensiuni mai mari.

În acest sens, cererile de finanțare aferente proiectelor detaliate mai sus au fost dezvoltate în mod corect, în conformitate cu cele două norme legale.

Dacă legiuitorul ar fi avut intenția de a interzice proiectele care în ansamblu depășesc 50 ha – indiferent de dimensiunea și numărul terenurilor individuale implicate – ar fi putut formula această interdicție în mod explicit în textele legale. Totuși, s-a limitat la a interzice edificarea pe terenuri extravilane individuale cu suprafață mai mare de 50 ha.

În susținerea concluziei că limita de 50 ha se aplică fiecărui obiect de investiții în parte (și nu cumulativ pentru întregul proiect), vă rugăm să luați în considerare următoarele:

- (i) expresia „obiective de investiție ... în suprafață de maximum 50 ha” din cadrul Legii fondului funciar nr. 18/1991, art. 92 alin. (2) lit. j) vizează fiecare obiectiv de investiții individual, fără a face referire la un agregat al suprafețelor din cadrul unui proiect mai amplu;
- (ii) în conformitate cu prevederile Legii nr. 50/1991 privind autorizarea lucrărilor de construcții, Anexa 2 – Definiții, fiecare parc fotovoltaic amplasat pe un teren separat constituie un obiect de investiții distinct, deoarece este situat pe un „amplasament distinct delimitat”.

„obiect/proiect de investiții – rezultatul scontat la investirea de capital pe timp limitat, ca urmare a realizării unuia sau mai multor obiecte de investiții, situate pe un **amplasament distinct delimitat**, care asigură satisfacerea cerințelor formulate de beneficiarul investiției.

obiect de investiții – parte a obiectivului de investiții, cu funcționalitate distinctă în cadrul ansamblului acestuia, care constă în lucrări de construcții pentru realizarea unor obiecte noi de investiții sau în lucrări de intervenții la construcții existente;”

Astfel, raportarea limitării de 50 ha la „obiecte de investiții” (Legea 18/1991, art. 92 alin. 2 lit. j)) este corectă **doar dacă privim fiecare ansamblu fotovoltaic, cu teren propriu, drept un obiect de investiții individual, conform definiției din Legea 50/1991.**

Prin urmare, **chiar dacă mai multe ansambluri fac parte dintr-un proiect unitar de investiții, limita de 50 ha se aplică fiecăruia ca obiect de investiții în parte.**

Considerăm, prin urmare, că Ministerul Energiei interpretează greșit, în motivarea deciziei de respingere, distincția dintre dimensiunea terenului și dimensiunea proiectului, că cererile de finanțare sunt conforme cu prevederile legale în discuție și că respingerea acestora în baza celor două norme menționate nu este justificată.

În plus, nu intră în competența Ministerului Energiei să decidă dacă un teren poate fi scos din circuitul agricol. Această competență revine exclusiv Ministerului Agriculturii și instituțiilor sale subordonate. De asemenea, nu revine Ministerului Energiei dreptul de a anticipa dacă Ministerul Agriculturii sau instituțiile sale vor aproba sau nu scoaterea terenului din circuitul agricol. Conform prevederilor Ghidului de finanțare citate mai sus, beneficiarii au la dispoziție un termen de până la un an de la semnarea contractului de finanțare pentru a prezenta dovada scoaterii din circuitul agricol a terenurilor. Posibilitatea de aprobare a acestei schimbări de destinație de către Ministerul Agriculturii nu poate fi anticipată în momentul evaluării cererii de finanțare și nici nu intră în atribuțiile Ministerului Energiei.

Competența Ministerului Energiei constă exclusiv în verificarea conformității cererilor de finanțare cu prevederile programului de finanțare. Cererile de finanțare aflate în posesia noastră respectă în mod integral aceste prevederi.

Vă solicităm, în consecință, anularea deciziilor de respingere a cererilor de finanțare din motivele explicate mai sus.

În spiritul colaborării transparente și constructive, ne exprimăm disponibilitatea de a pune la dispoziția dumneavoastră expertiza membrilor AmCham România și ne manifestăm interesul pentru a avea o întâlnire dedicată pe acest subiect. Persoana de contact din partea organizației noastre este Ioana Rotileanu, Advocacy Lead, AmCham România (irotileanu@amcham.ro; 0730746262).

Cu aleasă considerație,

Nicoleta Forfotă

Președinte

Comitetul AmCham pentru Energie